

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.595/2016/4.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Vitári Ügyvédi Iroda, Dr. Balogh István ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Koncz Krisztina ügyvéd

A per tárgya:

jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Pf.I.20.121/2015/5/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Győri Törvényszék 11.P.20.060/2014/56.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 470.000 (négy százhetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszáz ezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes, mint Ausztriában bejegyzett egyéni vállalkozó a hongkongi .. co. Ltd-től légi úton árut rendelt Budapestre. A Ferihegyi Repülőtéren működő .. 2004. május 28-i levelében értesítette az alperest, hogy 1 db 25 kg súlyú, mobiltelefonokat

tartalmazó, 113 USD értékű szállítmánya érkezett. Az alperes megbízottja eredménytelenül kísérelte meg a Malév raktárából az áru átvételét, mert az onnan eltűnt. Az ügyel kapcsolatban jogerős büntetőbírószági ítélet állapította meg az alperes őrző-védő szolgálat egyik alkalmazottjának büntetőjogi felelősségét, bűnsegédi minőségben, jelentős értékre elkövetett lopás bűntettében.

- [2] A jelen per felperesét - az alperes által indított perben - a Fővárosi Ítéltábla 2009. november 27-én kelt 6.Pf.21.363/2009/7. számú ítélete kötelezte a jelen per alperese javára az eltulajdonított szállítmány ellenértékeként 113.000 USD és kamatai megfizetésére. Az alperes részére az általa indított végrehajtási eljárásban a felperes részben önkéntes teljesítés, részben bírósági végrehajtás útján, összesen 46.991.314 forintot teljesített. Ezt követően a folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásban a Kúria a 2010. szeptember 27-én kelt végzésében az ítéltábla jogerős ítéletének felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit - az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően - a jelen per felperese vonatkozásában hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárás szünetelés folytán megszűnt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében az alperest jogalap nélküli gazdagodás címén 46.991.314 forint, kártérítés címén 3.456.655 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni. Kereseti álláspontja szerint a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, majd a per megszűnése miatt, jogerős ítélet hiányában az alperes jogalap nélkül tartja birtokában a jogerős ítélet végrehajtása útján beszedett összeget. A felperes kártérítési igényét a végrehajtási jutalék és költség alperes késedelme miatt történt indokolatlan felszámításában jelölte meg.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte, egyben viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben a Ptk. 315. §-a, 339. § (1) bekezdése és 348. § (1) bekezdése alapján kártérítés címén kérte a felperes kötelezését 113.000 USD teljesítés napján fennálló, a Magyar Nemzeti Bank által jegyzett deviza közép-árfolyamon számított egyenértékének és kamatainak megfizetésére. Követelését arra alapította, hogy jogerős büntetőbírószági ítélet állapította meg a felperes alkalmazottjának bűnösségét, mely szerint a közreműködésével a részére feladott és megérkezett, mobil készülékeket tartalmazó csomagküldeményt eltulajdonították.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 46.991.314 forintot, valamint

ennek 2010. június 23-ától járó törvényes mértékű kamatát és 2.540.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és az alperes viszontkeresetét elutasította. Rendelkezett az eljárási illetékek viseléséről.

- [6] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése folytán a felperes által teljesített összeg tartozatlanná vált, ezért azt a felperes a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján követelheti vissza.
- [7] Az elsőfokú bíróság a viszontkeresetet a kár összegének bizonyítottága hiányában találta alaptalannak. A perben kirendelt igazságügyi szakértő véleménye alapján, amely szerint a számlán szereplő mobilkészülékek súlya 35,88 kg lehetett, arra a következtetésre jutott, hogy a számlán szereplő - 573 db különféle hátlap, töltő és akkumulátor nélküli telefonkészülék - mobilkészülékek nem lehettek abban a 25 kg súlyú dobozban, amit a felperes munkavállalója közreműködésével a repülőtéri raktárból eltulajdonítottak.
- [8] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta és az alperes által a felperesnek fizetendő marasztalás összegét 2.349.568 forintra és annak az elsőfokú ítéletben írt kamataira leszállította, mellőzte a viszontkereset elutasítását és az elsőfokú perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseket. Rendelkezett az első- és másodfokú perköltség és eljárási illeték viseléséről.
- [9] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak a jogalap nélküli gazdagodásra alapított követelés alaposságára vonatkozó álláspontjával és a kifejtett indokolásával. A másodfokú bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján ugyanakkor azt állapította meg, hogy az alperes előterjesztett igénye nem minősül viszontkeresetnek, hiszen ténylegesen nem a felperes marasztalására irányul, ezért azt a Pp. 339. § (1) bekezdésére és 348. § (1) bekezdésére alapított védekezésként, mint az alperes ellenkérelmét vette figyelembe. Ebben a körben megállapította, hogy az alperes a nem vitásan eltulajdonított küldemény miatt jogosult volt közvetlenül igényt érvényesíteni a fuvarozási jogviszony keretében a Ptk. 315. § alapján teljesítési segédnek minősülő felperessel szemben a Ptk. 339. § (1) bekezdése és 348. § (1) bekezdése alapján.
- [10] Az elsőfokú bíróság azonban a Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve csupán egyetlen bizonyíték, a perben kirendelt szakértő véleménye alapján, az egyéb okirati bizonyítékok és tanúvallomások figyelmen kívül hagyásával állapította meg a kár összegének bizonyíthatatlanságát. A perben rendelkezésre álló fuvarlevél, áruszámla és árujegyzék, továbbá a számla kifizetését igazoló feladói nyilatkozat, a biztosítótársaság nyilatkozatai, valamint a feladó csatolt nyilatkozata alátámasztja, hogy a légi úton szállított és eltulajdonított csomagban az alperes által

hivatkozott telefonkészülékek voltak, a szállítmány ellenértéke az alperes által megjelölt összeg volt, azt az alperes a feladónak kifizette, a feladó által kötött biztosítási szerződés alapján pedig a biztosító sem az alperesnek, sem a feladónak a kárt nem térítette meg. Az okirati bizonyítékokkal szemben önmagában a szakértői véleménynek a súlyadatokkal kapcsolatos megállapítása alapján nem vonható le megalapozottan az a következtetés, hogy az eltulajdonított dobozban nem az alperes által meghatározott árumennyiség volt. A szakértő által feltárt egyetlen körülmény nem alkalmas az alperesnek az okiratokkal alátámasztott tényállítása megcáfolására. Egyébként a szakértő pontosított nyilatkozata szerint a biztonsági csomagolás igénybevétele nélkül az alperes által meghatározott és a számlában szereplő árumennyiség úrtartalmát tekintve elért a megadott méretű dobozban. Az ismertetett bizonyítékok mellett pedig önmagában annak, hogy a fuvarozási dokumentációban 25 kg súlyúnak feltüntetett csomag valójában 35 kg tömegű lehetett, perdöntő jelentősége nincs. Ettől függetlenül az alperes kára nem a doboz tartalmának értékén keresztül állapítható meg, a kár mértéke az az összeg, amelyet az alperes a feladónak a küldemény ellenértékeként kifizetett.

- [11] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az alperes védekezését elfogadta és annak keretein belül azösszezszerűséget a Ptk. 231. § (1) bekezdése alapján a 113.000 USD-nek a Magyar Nemzeti Bank által az esedékesség időpontjában, 2010. június 23-án közzétett középárfolyama (205,54 forint/USD) szerinti forint egyenértéke, azaz 23.226.020 forint és annak 2004. június 1-jétől a Ptk. 301/A. § (1) bekezdése alapján számított kamata, 21.415.726 forint, összesen 44.641.746 forint erejéig tartotta megalapozottnak, amely így jogalap nélküli gazdagodás címén nem visszakövetelhető. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta és a marasztalási összeget leszállította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak részben való hatályon kívül helyezése és a megítélt összegben felül az alperes 47.441.746 forint és járulékai megfizetésére kötelezése érdekében.
- [13] Felülvizsgálati álláspontja szerint a másodfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve, a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével jutott az elsőfokú bíróságnak a perben kirendelt igazságügyi szakértői véleményre alapított döntésétől eltérő következtetésre. A másodfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdését megsértve, nem adta indokát annak, hogy miért nincs ügydöntő jelentősége a kárigényként érvényesíteni kívánt számlán megjelölt áruk bizonyítható összsúlya és feladási súlya közötti 10 kg eltérésnek.
- [14] A felperes kifogásolta, hogy a perben egyetlen bíróság sem vizsgálta az alperes Ausztriában bejegyzett egyéni vállalkozásának

jogalanyiságára tekintettel azt, hogy természetes személyként jogosult-e az egyéni vállalkozását ért kár után igényt érvényesíteni, figyelemmel arra, hogy az alperes a kárigénnyel érintett árukat az egyéni vállalkozása keretében rendelte meg és fizette ki, így a kárigény előterjesztésére is az egyéni vállalkozása jogosult.

- [15] A felperes felülvizsgálati kérelmének kiegészítésében ezen felül kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a kamat összegére vonatkozó számítását nem részletezte.
- [16] Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy a közöttük korábban folyamatban volt perben a Legfelsőbb Bíróság már megállapította, hogy ebben az ügyben a cég és a magánszemély nem különül el. Ellenkező esetben a felperes perindítása is kétségeket vetne fel. A felperes által kifogásolt bizonyítás, amely a csomag tartalmának megállapítására irányult, irreleváns, mert amint azt a jogerős ítélet is megállapította, a kár az az összeg, amelyet az alperes a feladónak kifizetett és ellentételezés nélkül maradt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A felülvizsgálati kérelem a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértését, a bizonyítékok mérlegelését támadta. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére és a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben kerülhet sor, ha az eljárt bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során az ügy érdemére kiható, nyilvánvalóan helytelen, iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes következtetésre jut. (BH 2002/29., BH 1993/768., BH 1999/44.)
- [18] A kárigény alapjául szolgáló számlához tartozó csomag tartalmát tekintve az elsőfokú bíróság a per adatai, a rendelkezésre álló okiratok, nyilatkozatok, és tanúvallomások mellett döntését egyetlen adatra, a perben kirendelt szakértő véleményének arra a megállapítására alapozta, hogy a számlán feltüntetett mobiltelefon készülékek kalkulált súlya nem lehet azonos a feladott és eltulajdonított csomag dokumentációjában szereplő súlyával. A másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján reformatórius jogkörében eljárva, a per összes adatának az értékelése alapján okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a számlán feltüntetett, mobiltelefon készülékeket tartalmazó csomag került a felperes alkalmazottjának közreműködésével eltulajdonításra, amelyért a felperes a Ptk. 348. § (1) bekezdése alapján helytállni tartozik. Helytállóan utalt arra a másodfokú bíróság, hogy önmagában a súlyadat, amelyet egyébként a szakértő kalkulációval állapított meg úgy, hogy a kisserelt hátlapok és akkumulátorok súlyát egyes típusoknál az alkatrész-beszállítók adatlapjait, más típusok esetében csupán hasonló típusú készülékek adatait vette

figyelembe, nem alkalmas annak hitelt érdemlő cáfolatára, hogy nem a számlán szereplő készülékek voltak az eltulajdonított csomagküldeményben. Ezért a másodfokú bíróság – tartalmilag – jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a felperes kereseti követelésével szemben az alperes beszámítási igénye (Ptk. 296. §) alapos.

- [19] Mindemellett, amint arra a másodfokú bíróság is helyesen rámutatott, a kár tényleges értéke a fuvarlevélhez tartozó számlában meghatározott összeg, amelyet az alperes megfizetett és ellentételezés nélkül maradt. Ezt a vagyonban beállt értékcsökkenést (Ptk. 355. § (4) bek.) a felperes a Ptk. 348. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján megtéríteni tartozik.
- [20] Alaptalanul kifogásolta a felperes az alperes „jogalanyiséga” vizsgálatának elmaradását. Amint azt a Kúria az előzményi perben hozott Pfv.X.20.869/2010/6. számú végzésében is megállapította, az igényét – a jelen per felperesével szemben – érvényesítő felperes (jelen perben: alperes) természetes személy. A természetes személy alperes jogképessége a Ptk. 8. és 9. §-ai alapján, perbeli cselekvőképessége a Pp. 48. §-a szerint fennáll, az alperes személye a vállalkozásától nem különül el.
- [21] Utal csupán arra a Kúria, hogy amennyiben a felperes az alperes külföldön bejegyzett egyéni vállalkozására tekintettel a joghatóság hiányának, ezáltal a beszámítás kizártságának célzatával kifogásolta a „jogalanyiség” vizsgálatának elmaradását, abban az esetben maga a felperes sem indíthatna pert jogalap nélküli gazdagodás címén az alperessel szemben. Az adott esetben azonban a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránti igény tekintetében a magyar bíróság joghatóságának hiányát a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet 56/A. § (2) bekezdése eleve kizárja.
- [22] A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértés indokait magában a kérelemben kell megjelölni (BH 2009/122.). A Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a Kúria csak a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között – az ott megjelölt jogszabályok körében – vizsgálhatja a jogerős határozat jogszabálysértő voltát (BH 2002/490.). Mindebből következik, hogy a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés jogszabálysértő voltára vonatkozó érvek csak a Pp. 272. § (1) bekezdésében meghatározott határidőben (60 nap) – az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál – előterjesztett felülvizsgálati kérelemben adhatók elő. A felperes jogi képviselője részére a jogerős ítélet 2016. január 12-én – szabályszerűen – kézbesítésre került. Ehhez képest a felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló határidő 2016. március 14-én lejárt. A felperes a felülvizsgálati kérelem benyújtását követően az újabb beadványát a

Kúriához címezve 2016. május 4-én adta ajánlott küldeményként postára. A felperesnek a felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló határidő elteltét követően benyújtott beadványában a jogszabálysértés alátámasztására előadott további érvei nem vehetők figyelembe.

- [23] A kifejtettekre figyelemmel a jogerős ítélet nem sértett jogszabályt. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [24] Ptk. 348. §, 339. §

Záró rész

- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felperes kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartásával bírálta el.
- [26] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálatral élő felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes ügyvédi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [27] A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a peresztes felperes köteles az államnak megtéríteni.

Budapest, 2016. október 12.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró, Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

AM

tisztviselő